

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Цветко Евгениев Цветков

на дисертационен труд на Нина Стоянова Дякова

**на тема: „Ключови фактори, влияещи върху индивидуалното
представяне и спортните постижения на юношите и
девойките състезатели по стрелба“**

**За присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР“,
област на висшето образование 3. Социални стопански и правни науки,
професионално направление 3.4. Социални дейности, докторска програма
„Социална политика, психологически изследвания и социална работа“**

Научен ръководител: доц. д-р Ирина Тодорсва Тодорова

1. Биографични данни, образователно и кариерно развитие на докторанта

Нина Стоянова Дякова е родена в гр. Търговище. Средно образование завършва в ЕСПУ Спортен профил гр. Търговище, със спортна стрелба. От 1991 г. е студентка в НСА „В. Левски“, където успешно завършва бакалавърска степен със специалност „Треньор по спортна стрелба“ и Учител по физическо възпитание. В същото висше училище завършва магистърска степен по програма „Спорт за високи постижения“ със специалност „Спортна стрелба“.

Нина Дякова притежава солидна професионална научна, обществена и спортна биография. Над 31 години е преподавател в СУ „Г. Бенковски“ гр. Варна като старши учител по специализирана подготовка – спортна стрелба. Наред с успехите в учебната работа, тя подготвя отбори по спортна стрелба, участва с тях в редица състезания и печели призови места. Организира и провежда семинари и конференции по проблемите на спортната стрелба. Желанието ѝ за усъвършенстване и повишаване квалификацията намират израз в:

- придобиване Трета професионална квалификационна степен;
- сертификат за професионална квалификация от ВУЗ.

Напълно убеден съм, че желанието ѝ за усъвършенстване, професионализъм и въвеждане научните подходи в спорта я насочва към разработване на докторски труд.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е написан в обем от 259 страници, в които влизат и 11 приложения. Използвани са 402 литературни източници, от които 9 на кирилица и 393 на латиница. За онагледяване са представени 175 фигури и 134 таблици. Структурата се състои от увод, три глави, изводи, препоръки и заключение.

Съвсем накратко ще се спра и на всеки един от разделите.

Увод. Само в рамките на една страница авторката е успяла да представи идеята на труда, същността на спорта и спортните събития; новите подходи за подготовка на състезатели; психологическата подготовка и нейната роля; трениорите и тяхното място в развитието на спортистите.

В уводната част е включена и методологията на изследването – от целта до цялата структура на труда.

Глава първа. Тази глава приемам като литературна постановка на проблема. Много обстойно, с цитиране на редица специалисти са представени когнитивните процеси и тяхното влияние върху спортистите и по-конкретно – занимаващите се със спортна стрелба. Тук са включени и определящите психологически фактори, влияещи върху спортното представяне.

Обобщението с което завършва тази глава показва отличната теоретична подготовка на докторантката, умението да анализира, да извежда важни констатации, които служат за основа при разработване на методиката.

Глава втора. Тази глава е пространствено написана. Разгледани са темите за повишаване на вниманието; подобряване на психологическата готовност; комплексните подходи и стратегии за подобряване на постиженията

Отлично впечатление прави раздела „Подобряване за спортните постижения“, чрез план-програми, където докторантката на база собствената спортно-състезателна и трениорска кариера представя подходи за успех и постигане върхови резултати във важни състезания по стрелба. Водещо място за това тя вижда, в разработването на план-програми за подготовка – разработена на база модерни тенденции в спортната наука, съчетан с всички фактори определящи спортния резултат.

Методологията е представена подобаващо, спазени са всички изисквания за подготовка на емпиричната част. Особено добро впечатление прави включването на раздела „Надеждност на изследователските инструменти“.

С най-голяма практическа стойност е раздела „Анализ на резултатите“. Той включва три етапа, където последователно се прави анализ на авторските въпросници свързани с когнитивните процеси, които участват в изпълнение на

стрелковата дейност и втора група – въпроси свързани с емоционалното състояние.

Във втория етап е представена тренировъчна програма за подобряване на психичните процеси, а в последния трети етап се анализират получените резултати.

Последната част от докторския труд може да се приеме като заключителна. В нея са обобщени изводите и представени девет препоръки. Отлична е идеята на докторанта да представи и една препоръка за бъдещи изследвания.

3. Оценка на научните и научно-приложните приноси

- разработване и апробиране на авторски въпросник за оценка на факторите които оказват влияние върху спортните постижения на юношите и девойките състезатели по спортна стрелба;

- обстойно са разделени и анализирани редица стратегии за постигане на високо ниво на постижение. Особено място е отделено на десетте ключови стратегии разработени от д-р Неда Нозари, член на международната федерация по стрелба. На този фон давам отлична оценка на докторантката да включи в стратегиите и разработването на план-програма за подготовка на състезателите по стрелба, с десет конкретни стъпки;

- разработен е интегративен модел за взаимодействие между когнитивни, интероцептивни и психологически фактори които определят спортното представяне.

4. Критични бележки по представения труд

- несъразмерност при ползване на литературните източници. Право на докторанта да прецени кои автори да ползва, но в областта на темата която е избрала има редица български специалисти както в психологията така и в спортната стрелба.

- в теоретичната постановка на проблема е събрана прекалено много информация, която може да бъде полезна в други разработки;

- изводите и препоръките е редно да бъдат представени като самостоятелна част. Отделно за препоръките. Според мен те трябва да бъдат насочени към конкретни изпълнители обвързани с очакваните резултатите.

Посочените критични бележки нека да бъдат приети по-скоро като препоръки за бъдещата научно-изследователска дейност на докторанта.

5. Оценка на публикациите по дисертацията. Публикациите на авторката са 6 доклада – един в съавторство и 5 самостоятелни. Докладите са представени на научни конференции в различни висши училища в страната, като 3 от тях са с международно участие.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът коректно отразява съдържанието на дисертационния труд. Посочените приноси от дисертацията са правилно подбрани и определени. Те са систематизирани в два аспекта – теоретични и научно-приложни.

7. Заключение

Внимателното запознаване с дисертационния труд ми позволява да обобща следното: Налице е компетентно написан завършен научно-изследователски продукт, който изцяло отговаря на изискванията, предвидени в Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане. Дисертацията е оригинално изследване, в което докторантката показва задълбочени познания и умения да анализира и извежда конкретни изводи и препоръки за практиката. Налице са възможности за развитие и продължаване на изследването както в теоретичен така и в практически план. Дисертационното изследване представя докторантката като ерудиран, коректен и отговорен изследовател.

Всичко това ми дава увереността да подкрепя и да препоръчам на членовете на уважаемото научно жури да присъди на Нина Стянова Дякова образователната и научна степен „Доктор“, област на висшето образование 3. Социални стопански и правни науки, професионално направление 3.4. Социални дейности, докторска програма „Социална политика, психологически изследвания и социална работа“.

1.03.2026 г.
гр. София

Изготвил становището:

Проф. Цветко Цетков, доктор